

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE na lata 2011 – 2020

WSTĘP

Rodzina jest podstawową grupą społeczną kształtującą osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu oraz pełnym zaufaniu. Wiąże się bezpośrednio z zaspokajaniem jednej z najważniejszych potrzeb – bezpieczeństwa. W przypadku gdy rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc psychiczna, ekonomiczna, fizyczna.

Na zjawisko przemocy wpływają między innymi: uzależnienia związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, niskie dochody finansowe na członka w rodzinie, niskie wykształcenie, mała świadomość społeczna, choroby bądź zaburzenia psychiczne. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary są często zastraszone przez sprawców przemocy, a w wielu przypadkach traktują ten problem jako wstydlivy. W związku z powyższym trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego zgadzają się, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy, które najczęściej mają silne zaplecze dalszej rodziny, decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie, dostarczając wiedzy o tym zjawisku i sposobach radzenia sobie z występującymi w związku z tym problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy angażując w ten proces zespół interdyscyplinarny.

§ 1.

Program został opracowany w oparciu:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.);
4. Uchwała Nr IX/36/2011 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 14 czerwca 2011 w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011 – 2020”
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.)

§ 2.

Cele i rezultaty programu:

1. Cel główny :
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla ofiar
2. Cele szczegółowe:
  - 1) kształtowanie postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie;
  - 2) wyszkolenie służb zajmujących się problemem przemocy w rodzinie;
  - 3) rozpowszechnienie wiedzy na temat przemocy poprzez ulotki, broszury, plakaty;
  - 4) rozwinięcie aktywności społeczności lokalnej w kierunku uwrażliwienia środowiska lokalnego na temat przemocy ;
3. Rezultaty:
  - 1) zmiana postaw mieszkańców Gminy na temat przemocy;
  - 2) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy;
  - 3) spadek liczby przypadków przemocy;
  - 4) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

§ 3.

Uczestnicy programu:

1. Adresaci programu:

- 1) ofiary przemocy w rodzinie;
- 2) sprawcy przemocy w rodzinie;
- 3) rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- 4) rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- 5) przedstawiciele instytucji i służb pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

2. Realizatorzy programu:

1) Podmioty realizujące zadania Programu:

- a) Urząd Gminy
- b) Ośrodek Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- d) placówki oświatowe działające na terenie Gminy
- e) Policja - dzielnicowi
- f) lekarze rodzinni
- g) kuratorzy sądowi

2) Partnerzy :

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie
- b) organizacje pozarządowe.

§ 5.

Koordynatorem działań związanych z przemocą w rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny.

§ 6.

1. Podstawowe zadania programu obejmujące lata 2011– 2020 zawiera tabela tworzenia i funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Schemat procesu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawia graficzny wykres.

§ 7.

Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe z budżetu Gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

§ 8.

Monitoring programu.

1. Corocznie program zostanie poddany ewaluacji dokonanej na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników programu.
2. Wskaźniki realizacji programu:
  - 1) liczba założonych „Niebieskich Kart” na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, placówek oświatowych i placówek służby zdrowia;
  - 2) liczba rodzin, którym udzielono pomocy w związku z problemem przemocy w rodzinie;
  - 3) liczba rodzin i osób objętych terapią związku z przemocą w rodzinie;
  - 4) liczba zarejestrowanych zjawisk przemocy;
  - 5) liczba interwencji kryzysowych, w tym liczba osób, którym udzielono zastępczo schronienia i innych form pomocy;
  - 6) liczba sprawców objętych programami korekcyjnymi;
  - 7) liczba rodzin zarejestrowanych i zdiagnozowanych, jako środowiska zagrożone występowaniem zjawisk przemocy, w stosunku do ubiegłego roku;
  - 8) liczba szkoleń dla kadry służb pomocy społecznych i innych podmiotów – realizatorów programu;
  - 9) powody przemocy.
3. Zespół interdyscyplinarny sporządza raz w roku, do końca pierwszego kwartału, sprawozdanie z osiągniętych wskaźników i realizacji zadań wynikających z programu za rok poprzedni.
4. Powyższe sprawozdanie obejmować będzie analizę i tendencje przyczyn występowania przemocy w rodzinie oraz ewentualne propozycje zmian programowych.

PODSTAWOWE ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2011 - 2020

Lp.	Tematy	Zadania	Termin	Odp. za realizację
-----	--------	---------	--------	--------------------

Tworzenie i funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.	Powołanie Zespołu interdyscyplinarnego	Zespół będzie się składał z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące Program (przedstawiciela OPS, GKRPA, policji, edukacji)	LIPIEC/ SIERPIEŃ.2011	Wójt Gminy
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku; - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie; - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach; - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym; - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie; - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy; - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których 	Praca ciągła	Kierownik OPS; Zespół interdyscyplinarny

		dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.		
3.	Podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie ofiar przemocy do psychologa działającego w ramach PCPR; - kierowanie sprawców przemocy do psychoterapeuty celem udziału w terapii; - kierowanie do terapeuty sprawców przemocy, działającego w ramach punktu konsultacyjnego (jeśli przemoc związana jest z nadużywaniem alkoholu) ; - współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki; - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk; - kierowanie na grupy wsparcia ofiar oraz sprawców przemocy w ramach programów realizowanych przez PCPR. 	Praca ciągła	Zespół interdyscyplinarny, OPS
4.	Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych	- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków GKRPA, dzielnicowych	Praca ciągła	Kierownik OPS, Zespół interdyscyplinarny, GKRPA

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

5.	Przygotowanie i udostępnianie broszur, plakatów i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie broszur, plakatów i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności; - dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy rodzinie; - umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy i OPS oraz w prasie lokalnej. 	Praca ciągła	Zespół interdyscyplinarny, GKRPA, GOK, OPS
6.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym. 	Praca ciągła	Zespół interdyscyplinarny, GKRPA, GOK, placówki oświatowe

SCHEMAT SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR

